

teč te goljufati, si izmislil večje premožnje, kakor ga imam?“ Ona pa mi je segla v besedo: „Nikar ne govori tako! Bogovi naj me varujejo, da bi ti bil tak! Takega bi ne mogla ljubiti.“ (Ko ji potem dokaže, kako neumestno bi bilo, ko bi se on tako barval po licu in okrog oči, kakor je bila tedaj pri ženskah navada, še na to pristavi.) „Verjami mi, ženka, da mi je najljubša tvoja lastna barva; po božji naredbi se zdi človeku telo človeka najmikavneje, kedar ni popačeno z umetnimi sredstvi. Take prevare okanijo k večjemu tujca, ne pa tistega, ki živi vedno med nami...“ Odslej je opustila žena vse tako lepoticenje.

V poznejšem poglavju še pristavi Ishomah pol resno, pol šaljivo da se zaradi urjenja v zagovarjanju često „pravda“ (seveda le v pogovoru) s svojo ženo in da ga je že večkrat obsodila na telesne ali denarne kazni. — Ostali del spisa se bavi le z gospodarstvom.

* * *

Tako so razpravljali pred 2000 leti razumni možje o ženski, v kolikor je možu podpora pri hiši. — Kaj, ko bi ti možje vstali iz svojih grobov in prisluškovali, kako govori v našem 20. stoletju kaka možka družba katerekoli stranke o ženski?... Ali bi občudovali visokost idej, ki bi jih slišali?

PAX... UTVA. TRST.

Pax — zapeli so krlatci
na nebesnem svodi,
in zavladal mir je blagi
vsepovsodi...

A v to moje bolno srce
mir ni hotel priti;
ni hotel mi mračne duše
razvedriti...

V sveto noč je pesem rajska
angelcev hitela
in samotna moja duša
je ihtela...

O ZAKONU. IVANKA KLEMENČIČ.

Najprvotnejša oblika človeške družnosti je zakon. Ta družnost je utemeljena v človeški naravi, v njegovi spolni različnosti, ki teži po spojenju v svrhu ohranitve in množitve.

Zakonska družnost je torej v človeštvu stalna, ni pa stalna in povsodi jednaka oblika te družnosti. Nočem navajati tu oblik zakona v raznih narodih in raznih dobah, saj je vsak izobraženec že več ali manj čital o tem, marveč hočem takoj zavzeti stališče, da je najpopolnejša in najvrednejša oblika zakona v katoliškem zmislu t. j. v zmislu enoženstva in enomštva in v zmislu nerazdružljivosti.

Težko je razumeti, zakaj se dandanes v skoro vseh kulturnih narodih baš ta oblika zakona tako vstrajno napada in zametuje ter se mesto nje zahteva oziroma postavlja razdružljivi, takozvani civilni zakon, v kateri obliki se človek lahko trikrat in še večkrat oženi v svojem življenju, ne da bi bil le jedenkrat udovec ali udova. Od drugih strani — in to baš od tistih, ki jemljejo v zakup ves napredek in vso kulturo — se pa celo zahteva odstranitev vsake zakonske oblike; vladati ima svobodna ljubezen t. j. vsak naj si izbira in menja po mili volji (in svoji privlačnosti!) druga za spolno občevanje; glede »ljubezni« je vsak popolnoma svoboden in ni za tozadevna svoja dejanja nikomur odgovoren.

Človek pa bi mislil, da ker se že — sosebno civiliziran — človek v vseh svojih normalnih življenskih pojavih tako ugodno razločuje od živali, bi se moral še sosebno razločevati od nje gledè javljanja tako važnega in mogočnega, spolnega nagona. Da, človek bi mislil, da kakor je vsemu normalnemu, človeškemu delovanju utisnjen pečat njegove plemenite duševnosti, ki se posebno kaže v njegovem teženju po stalno urejenih razmerah, tako mora ta ple-